

Szerkesztői iroda:
Nagyenyeden
A KIADÓHIVATALBAN
hova
lap szellemi részét illető
közlemények küldendők

Kiadóhivatal:
Wokál János könyvkereskedése
hova
az előfizetések és hirdetések
bérmentesen küldendők.
Kéziratok nem adtnak vissza.

KÖZÉRDEK

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt,
félre 2 frt,
negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díja:
3 hasábos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.
Nyilttér sora 15 kr.

Néhány szó iparos osztályunk érdekében.

Tornyai Károlytól.

(Folytatás.)

Nem tudom elhinni, hogy csak nekem tűnt volna fel azon illetlenség, durvaság, mely sokszor lenézés tárgyává teszi az iparos tanulókat a tapintatos emberiség előtt, s mely szomorú tulajdonságok annál nagyobb mértékben szoktak jelentkezni, minél elhanyagoltabb testi állapotban vannak, minél rongyosabbak, piszkosabbak, kiéhezettebbek, elesigázottabbak. Ki merné azután állítani azt, hogy az ilyenekből lesznek az illetet tudó, alázatos, magát állásához képest viselő szerény, előzékeny, tisztos kézműves, iparos ember? Vajjon nem közelebb járnak-e az igazsághoz azok, kik ilyenkor arra az egy kissé nyers, 'de mégis igaz közmondásra hivatkoznak, hogy „k soh'se lesz szalona“! Annyit bátran merek állítani, a nélkül hogy sötét színekben látnám a dolgot, hogy aki, bár csak egy esztendőn keresztül is kénytelen a fenálló viszonyok közt iparos iparos ifjúságunkkal az iskolában bajlódni, ama felhozott közmondást sokszor kénytelen szegényekre applikálni.

Azonban nemcsak magaviseletének köznapi öltönyében figyeljük meg iparos inasainkat, figyeljük meg, de necsak felületesen, magatartását vasár-ünnepnapokon is, midőn az ember mintegy természetesen nemcsak öltönyében, de egész valójában is ünnepi modorban jelenik meg a nyilvánosság előtt. Mondom figyeljük csak meg iparos tanoncainkat vasár-ünnepnapok délutánjain, vegyük szemügyre csak utjait, tetteit stb. olyankor, ha tudni akarjuk, milyenek lesznek körülbelül a jövő iparos legényei, mesterei. Az a szegény iparos tanuló, ki egész héten keresztül olyan szalmája a műhely és a ház egész személyzetének, melyet mindenki csépel, — vasárnapokon sem talál nyugtot a legtöbb esetben megutált otthonában, műhelyében. A legjobb esetben az egész heti piszokkal terhelve elheveri, elalussza az ur napját. Különbözik pedig árván, s elhagyatottan áll s marad műhelyében. Mester ura, ha jól állanak a viszonyok, családjában tölti idejét, a legény pedig társai közt; — kihez forduljon tehát a szegény

tanonc, hova menjen? Ki gondol, ki törődik vele? Magára hagyatva, önkénytelenül is mulatság, időtöltés után néz, persze felfogása s hajlamai szerint, hogy magát valamennyire kárpótolja egy hét munkájáért, hajzájáért s kintléteért. Tétlen ácsorgás uton-utfélen, más hasonló sorsban levő inasokkal való lármas veszekedések, az utcákon fels alá való hajszák, szilaj, szemérmetlen, vad magaviselet, sikamos vagy éppen erkölcstelen éneklés, más nembeliekkel való botrányos ingerkedés nyilvános helyeken, rossz társaságban való tartozkodás, nagyobbaknál korezmák és közönséges lebuajok telke keresése — ezek képezik szorakozásait, ilyen és hasonló időtöltések s dolgokkal ütök agyon az Istennek, a nyugalomnak szentelt napok drága délutánjait. „Quod vidi es audivi — per multos annos — annuntiabo vobis“ mit láttam és hallottam, esztendőnkön keresztül azt mondom el nektek! Hogy ilyenek azután nem lehet más, eléggé nem is sajnálható szomorú eredménye, mint elkoreszódása, romlása s hanyatlása az iparos osztálynak, senki nem vonhatja kétségbe.

Az ipar sok tekintetbeni pangása, az iparosok közt általánosan észlelhető szegénység, — mely mint már említém itt-ott, főképen a fiatalabb s így könnyebben is tévutra vezethető és elvakítható iparos generáció által rendezett zendülésekben tör magának utat, és egyelőre csak az elkeseredettség elfojtott feljajdulásához látszik hasonlítani, bizonyít amellet, hogy nem nagyított és túlzásokba mártott valótlanosságokat tárok fel a nagy közönség előtt.

Oly gyors rohamu manapság az élet; az események vágatón haladó egymásutánjában, a köznapi élet felületes és önző felfogásában, az egymásra halmozódó kérdések gépies gyors lebonyolításában sok mindenféle fontos dolog elkerüli az ember figyelmét, főképen ha a személyes érdek közvetlen nem készíti a megfigyelésre. Így van aztán az, hogy talán sokak előtt ujjaknak, sok tekintetben megfoghatatlanoknak látszanak az általános körvonalazott, annyira a mennyire megvilágított beteg állapotok, az iparos osztály életében. A dolog sokkal fontosabb, az állapotok sokkal szomorúabban és szembeszökők, hogy sem sok magyarázatra,

erősebb kiemelésre szorulna a minél előbbi segítség és a jobb állapotok megteremtésének szükségessége, mely szükségességet az iparos osztály maga is belátja, s talán segítene is elsősorban a dolgon, ha anyagi és szellemi tehetségében állana.

Egy egyén nem elég oly ember megmentésére, kit az árvíz féktelen árja magával ragadott. Így van a társadalmi életben, egy nemzet életében is. Egyes emberek legjobban, leghumánusabb törekvései is kárba mennek elvtársak támogatása nélkül, főképen oly fontos kérdésben, milyen a mi iparos osztályunk emelésének, felségítésének kérdése, amaz életkérdés helyes megoldása által, mely iparos tanulóink célszerű, helyes nevelését mondja szerfelett fontos tárgyának. Tudjuk azt, mert tapasztaljuk, hogy a késedelmező, sokat habozó s hosszan gondolkodó ember felett elnyargal a friss eseményeket és eszméket hajhászó jelen, s a mily gyors némelyekben a körülmények, áldozatok, jóakarattal által elősegített haladás, oly szörnyű sebes egyszersmind s könyörtelen a mi által sem akadályozott hanyatlás, legyen az akár önközta veszedelem, akár pedig a multat vagy rosszakaratot átkozó bukás.

Tehát munkára, tette fölé! ez legyen a szönyegre hozott ügyben is jelszava a valódi humanizmustól és keresztény szeretettől áthatott s közelebből érdekelt, mérvadó köröknek, kik állásuknál, hivataluknál s tehetségüknél fogva kell, hogy városunk iparos osztályának legszegényebb egyéneit, annak reményét jóakarattal, pártolólágg, gondos figyelemmel felkarolják, irántuk közelebből érdeklődjenek, azok testi, szellemi nevelését, előmenetelét éles szemmel kísérik. Ismét csak tapasztalatból beszélek, ha egész határozottan bátorodom állítani azt, hogy a feltűnő jó siker, jó eredmény ezerszeresen kárpótol az áldozatokért, melyeket ez ügy érdekében hozunk.

S itt legyen szabad a gyakorlati életből megemlítenem egy oly jelenséget, mely az iparos osztály történelmében mint a már említett olasz Dom Bosco intézménye, epochalis szerepre van hivatva, — Bécs városának, sőt az egész külföldnek is, már évek óta — magára vonja figyelmét egy oly gyakorlati intézmény, mely Felsőges Urunk és Királyunk

TÁRCZA.

ÖZVEGY ASSZONY.

Falu végén áll egy kis kunyhó.
Bélül haldokló mécsvilág,
Öreg asszony mellette bókol,
Olvasgat egy vén bibliát.

Imádkozik . . . oh! nem magáért,
Hiszen kész a nagy utra már;
Mosolygva néz a mára vissza,
Holnapra megnyugodva vár.

Magával régesrég leszámolt,
És lelke másért sem remeg,
Kik szive üdvösségi voltak:
Rég sirban már a gyermekek.

Imádkozik . . . egész szívéből,
Hitből, szokásból csak, talán,
És reszkető kezével
Végig lapoz a biblián.

Végző lapján az ócska könyvnek
Felírva néhány régi sor . . .
Te drága kéz, ki ide irtad,
De réges rég porladozol!

Hogy az avult írásba bámul,
Fátyolt von a könyv agg szemén.

Azért csak nézi . . . Pedig régen,
Könyvnélkül tudja már szegény.

Ezen első sort akkor irták,
Midőn asszony lett . . . jaj! de rég.
Ezt itt alább, mikor az elsőt,
A legszebbet keresztelék.

Alább még egy sor . . . Fia volt az . . .
Jobbat, mint ő, Isten nem ad, . . .
De hát mit ért? Harminczhat éve,
Nagy-Sarlónál, hogy ott maradt.

Még egy! . . . ez lányka volt. Apjával
Együtt temették, egy napon.
Legutóbb halt meg a legelső,
Az ékes büszke hajadon.

E három sort maga írta be,
A betűk össze-vissza mind,
Mikéntha — mely a nőt megtörte, —
Ők is viselnék azt a kint.

A mécsbe néz . . . hosszan . . . sokáig . . .
És őket látja a fényen át . . .
Fonyadt kezével megsimítja
Hó-fürtét s ránczos homlokát.

Én Istenem! . . . gyűgög magában . . .
„Vajjon meglátlak-e megint?“

Hisz' már nekem sincs oly sok hátra,
Én édes-kedves lelkeim!“

És erre a vén bibliában
Megzörren mindenik levél:
„Meglátod őket“ . . . (hallja tisztán)
„Meg! nem sokára már! . . . ne félj!“

Löwe Dezső.

A megrepedt sziv.

A faluban mindenfelé néma csend volt, pihenni szállt minden lélek; csak amott a falu végén a Körössi Ferenecé kis rozoga kunyhójából szűrődött át a papírral fordított ablak üvegen a halvány mécs bágyadt fénye. Az özvegy anya örködik haldokló gyermeke felett. Haja zilált, ifjú arcára a fájdalmak mély nyomokat szántottak, halálos ágyon fekszik kis fia, egyetlen emléke ama csendes családlátnak, melyet férjével élt, míg a szabadságharc el nem szökté őt is a haza védelmére. Azóta nem tért vissza, eltűnt . . . örökre; talán ő is pihen a többi hősökkel egy közös sirban valahol. Vánkosára hajolva meg-megsimogatja halvány arcát beteg gyermekének:

— Mond gyermekem mid fáj? Szólj, mosolyg anyádnak, édes gyermekem!

De a csüggedt ajk csak néma marad.

— Nem! . . . nekem nem lehet meghalnod, te enyém vagy s én ébren örködöm feletted! Hisz te vagy remény-

magas védnöksége alatt működik, s mely egyszerű mind hangos tanubizonyosság arra nézve, hogy mire képes csak egyetlen ember áldozatkészsége is, ha némiképp helyeslésre, támogatásra talál illetékes körök részéről.

1885-ben volt szerencsém mint bécsi egyetemi hallgató megismerkednem egy fiatal kath. pappal, ki magára vonta a nagyközönség figyelmét egy a legnagyobb célszerűséggel berendezett „inasegylet” megalapítása által s ama párját ritkító önzetlen feláldozásával, melylyel ezen szegény elhanyagolt iparos fiatalság érdekeit védte, ezek sorsát, ügyeit-bajait magáévé tevén, érdekükben buzgólkodott, faradott, küzdött, sőt szenvedett. Intézetének, melvet a piarista rend alapítójától Kálazánczi sz. Józseftől „Calazantinum”-nak nevezett el, már egy esztendőig rektora volt első találkozásunk alkalmával, mely azután rám nézve oly sok szomorú, de ismét örömteljes tapasztalatok forrásává lón s eszközölte azt, hogy négy esztendőn keresztül a közvetlen közelben, az iparos növendékek körében észlelhettem, megfigyelhettem ezen fiatalság életviszonyait, körülményeit, örömeit, bajait, tájékozást szerezhettem magamnak akárhány iparos mesterember műhelyi és családi viszonyairól, az iparosok különféle, sokszor szánandó helyzetéről. Szó sincs arról, mintha Bécsben még Schwartz Antal — ez a fiatal pap neve — inasegyletének létesülése előtt ne lettek volna már hasonló nevezetű egyletek; — igen is voltak s vannak most is, csak egy a baj, t. i. hogy rájuk süttették azt, hogy a felebaráti szeretetet s áldozatkészséget nem lehet pénzzel megszerezni vagy pótolni, még kevésbé pedig a lelkiismeretességét.

De hogy röviden előadjam a mit ezen áldásosan működő egyletről tudok, megfelelek az alapító saját szavaival azon kérdésre, — mit annak idejében százan is felvetettek és sok időn keresztül a napilapoknak is megfoghatatlan tárgyat képezte — hogy „mi indíthatta ama szegény papot arra, hogy életét, ifju erejét, s minden tehetségét ezen eddig kevésbé szemügyre vett fiatalságnak szentelje?” Semmi más mint az, hogy hét esztendőn keresztül a „Seshshausi” nagy kórházban, melyben a beteg iparos ifjúság, fiatal munkások ezrei részesülnek szeretetteljes ápolásban, mint kórházi lelkészeknek gazdag alkalmá nyílott megismerkedni az iparosok testi, lelki bajaival, nyomorával, szánandó helyzetével, az ezen osztályban elharapódzott sarkalétszelenség, szegénység és elhanyagoltság sajnálatra méltó áldozataival, kik a szélrózsa minden irányából sereglettek a világvárosba s ennek közeli vidékére. Az önzetlen odaadás, szeretet s részvét bizalmat kelt — és így történt, hogy százaktól és százaktól tudhatta meg ama gonosz szocialisztikus elveket és eszméket,

melyekkel az iparos osztály java részében meg volt s van még most is mérgezve. Mind ez megérlette a buzgó fiatal papban ama tervet, hogy ezen ex radice segitendő: az iparos osztály szolgálójává lesz, még pedig az által, hogy az iparos inasok jó keresztényi nevelésével rakja le az alapjában megingatott iparos osztály számára egy jobb jövő, jobb állapotok szilárd biztos alapját. Tervét néhány jóralvó, beteg legényeiket meg-meglátogató mesteremberrel közölte, kik hozzá csatlakozva közösen megkezdték a nehéz munkát, terjesztve az eszmét ismerőseik körében is. De nehezebbnek, bonyolodottabbnak bizonyult a dolog, hogysem gondolták volna, s már-már elaludni látszott az egész ügy, midőn Schwartz ur egy hideg őszi napon, már jó este felé Fünfhausból, hol az ottani árvaházban volt hivatalos dolga, haza felé menve, egy ház kapufélfáján valami didergő s siránkozó fücska vonta magára figyelmét. Szokott nyájas modorával, szeretetteljesen kérdezte: ki ő, hogy hívják, honnan jó stb. s így kitudta hogy szegény 11—12 éves árva fücska, ki messze vidékről kalódott ide, miután vagy egy héttel ezelőtt elvesztette édes anyját, atyja már régebb halt el, s rokoni a nagyvilágba küldték szegény párat. Magával vitte a fiút; — s ez lett ugyszólván alapkövévé hires intézményének. Mert most nem habozott többé. Fünfhausban kibérelt egy házat, hol azután a maga köré gyűjtött iparos tanulóknak vasárnapokon délután előadásokat tartott, oktatásaiban főképp oda törekedvén, hogy e fiatal erőssel a munkát megkedveltesse, hogy ne tehernek, kinlódásnak vegyék, melyre szegény sorsuk vagy más körülmények kárhoztatták, hanem Istentől nekik szánt hivatásnak a haza s társadalom szolgálatára, a melyért Istennek egyszer felelni tartoznak.

Napról-napra több s több inas sereglet össze körülötte s nemsokára kicsinynek bizonyult összejövetelők helye. Jó emberek, kik a dologra figyelmesekké lőnek, segítettek ezen a bajon s nemsokára kitulajdoníthatta az egész nagy épületet saját céljára. De a tanoncai szaporodtával, a munka is nőttön nőt s dacára a dolgaiban s oktatásaiban őt támogató 14—15 tanerő fáradozásainak, készségének, mégsem birta már ereje, melyet egész kimerültség osztott meg kettős hivatalában. Szomorú szívvel ugyan, de mégis megvált kórházi lelkész-állásától, hogy magát tökéletesen csak szeretett fiainak, gyermekeinek, az iparos tanulóknak szentelje. A Gondviselés, Ő Felsége a király és más magas pártfogók segítségével, kibérelte vagy kisajátította a szomszéd házakat, rendszeres oktatást, ellátást biztosított tanoncainak, kiknek száma már ezelőtt 6 évvel többre mint 200-ra rugott. Kiszéközlve a kormány jóváhagyását intézetére, el-

és munkatársakat szerzett maga mellé, kik elég számmal vannak most már, hogy oly intézetnek legyenek lelkes, lelkiismeretes munkásai, mely intézet körülbelül 1000 iparos tanuló lát el évről-évre, még más-ezernek jó gazdáról és tisztességes elhelyeztetéséről gondoskodik, s mely intézet ugyszólván mindennemű iparágban kitünő műhelyeket tart fen, mindennemű, a testi s szellemi kiképzetésre szükséges és a modern követelményeknek a legtökéletesebben megfelelő berendezéssel dicsekszik, 1888-óta saját templommal bír s oly teret foglal el, melyet két tágas szép utca a Tell és Ida utca képez Fünfhaus-ban, Bécsben.

(Vége köv.)

Az alsófehérmegyei orvos-gyógyszerész egylet vizaknai kirándulása.

(Folytatás.)

A vizaknai gyógyvizek javallatait dr. Ádám Endre városi orvos ismertette. É szerint a görvoly, vérszegénység és idült izzadmányok ellen mutatkozott a fürdő hatásosnak. Az ivóforrás enyhe hashajtó és gyomorbélburut chronikus alakjainál bizonyult jónak.

A jeles fiatal orvosnak szerény modorban tartott előadását a jelenlevők élénk tetszéssel fogadták és elnök a szakülés nevében köszönetét fejezi ki a javallatok pontos meghatározásáért.

Ezután a bányaanyag vezetése alatt a fürdők megtekintésére indult a társaság.

A vörös tóba 3 csurgó forrás ömlik vékony sugárban, a vörös és zöld tavak hydrodynamikai összeköttetésben állanak, a zöld tavaknak földalatti vezetéken kifolyásuk van.

Bővebb tanulmányt igényel a be- és kifolyó vizek mennyiségének meghatározása, a tóvizének belső források és espadék útján való táplálása.

A művelésben álló sókna fölött fekvő Tököli-fürdő tó a legtömörebb sóvizet tartalmazza. A tó partjai tölcse-szerűleg meredeken emelkednek 10 méter magasra. E tónak szintén van kifolyása, forrása nem ismeretes és felszínének hullámzása még nincs tanulmányozva.

Az alsó és felső fürdőtavak között kis patak foly melynek vize az alsó tavak nagyobb vízerejére fel volna használható. Jelenleg a régi római bányákat tölti vagy mossa ki. Így 1887-ben a patakmeder egy pontján földalatti nyílás támadt, mely csakhamar az egész patakot elnyelte és a bányatisztás minden fáradozása — a nyílás betömésére sikertelen maradt. A víz a föld alatt utat talált a régi római bányákba. 1890. júl. 3-án nagy felhőszakadás volt és ekkor a víz a legmélyebb római bányában 70 méter magasra emelkedett s fölhányta az 1849. február 4-ki vizaknai csatában elesett és ide temetett 300 hős honvéd közül 5 nek holttestét. E honvédek aztán a közeli doimtetőn lettek eltemetve és emlékek 1890-ben föliratos gránitgúlával lett megtisztelve az áldozatkész honfiak által.

A honvédelem és Tököli tó közti vidék földszine bizonytalan, folytonos földesuszamlások, földalatti kisebb-nagyobb rianások nyomaira bukkanunk, — helyenként 10—12 méter magas sófalak merednek égfelé, talpunkat pedig sós tavak vize nyaldossa.

Nagy szál tót legények.

Széles kalap fejkön
— Kicsi — nagyja hordja —
Nincsen rajta eifraság:
Szaradás a rojtja —
És ezt sem a hiúság:
Zápor, vész tevések!
Ezzel küzdenek mindennap
Nagy szál tót legények.

Arckürek kerek, mint a hold,
Ha megtelt egészen,
Rajta szőrszál nem hivalg.
Boszantásra készen —
Nem igen nő, vagy, ha nő:
Irtják éles kések,
Mert azt hiszik, így delik
Nagy szál tót legények.

Kerek arcon a kis orr
Boszantásig törpe,
Égbe néző két lika
Dohányporral tömve —
Ez az édes csiklandó
Viszketeg az élvek:
Tengődnének e nélkül
Nagy szál tót legények.

Hajuk hosszú, omlatag,
Szőke, mint a kender —
Rájuk olló irtó vas
Isten mentsen! nem kell —
Ha irtásák, annyi zsirt
Vajj! mire kennének?
Suták lennének emigy
Nagy szál tót legények.

ségem, örömmöm . . . mindenem. Oh! Isten, Isten ne vedd el gyermekem! vagy ha elveszed, tépd ki e szenvedő szívet is, melyet többé már semmisen köt az élethez.

Zokogva borul gyermekére, aztán regél neki minderről; ha majd jobban lesz együtt mennek lepkét tűzni, soha sem fogja magát elbocsátani; de a csüggedt ajk csak néma marad.

Majd hosszan elmereng az alvó kisednek sápadt arcán, míg végre fáradt testén erőt vesz az álom. Együtt pihen a beteg gyermek, a szenvedő anya. A mécs világa is végső lobbót vet, aztán kialszik. A felhők közt bujdosó hold be- bepislant a szendergőkre.

* * *

A toronyóra tompán kongatja a tizenkettőt, a falu néma csendjébe erős kutyacsaholás vegyül. A Körössiné kapuja előtt egy köpenybe burkolt utas áll meg. Fogásból menekülve érkezett meg Körössi Ferenc. Tétovázva néz körül, mintha nem ismerné már a házat, aztán halkán belép a kapuján. Szíve elfogódik s el-elgondolkodik.

— Vajjon él e még szeretet neje? Vagy tán régen pihen? Megölte a bánat, a fájdalom. Vagy ha él talán már más öleli. Hát a kis fücska? Milyen nagy lehet már.

Az ablakhoz húzódik csendesen s ime látja szereteteit együtt pihenni; az anya arcán mosoly vonul végig. Álmodik . . . Talán férjét öleli álmában, avagy kis gyermeke mosolyog, gügyög neki?

— Ah, ők boldogok! Megrezzenti halkán az ablakot. Álmából az anya fölriad:

— Fiam, kedves gyermekem! Talán el is rabolt már a halál tőlem! piciny szivecskéjére teszi fülét. A szív még dobban. Ah! még él, majd jobban is lesz. Igen, hiszen láttam őt szaladgálni illatos réten, ő virágot szedett s én esokrot kötöttem kis kalapjára. Igaz, csak álom volt az egész.

Megint rezzen a kis ablak. Borzadva néz körül, szívet egy különös érzélem fogja el s halkán kérdi: Ki az?

Egy ismerős, göngéd hang felel:

— Kedves feleségem boccsás be!

— Ferenc, Ferenc, férjem te vagy? Szólj, beszélj nem álom-e ez? Istenem, Istenem mennyit kelle szenvednem! Tehát te élsz, ismét enyém vagy, milyen boldog volnék, ha a kis fiam . . . arcát könyvek lepték el férjére borult s zokogott.

— Szegény, szegény gyermekem ő nagyon beteg. Halkan az ágyhoz vonta férjét. — Csitt, csitt csak csendesen. Nézd, hogy alszik; milyen halvány szegény.

Lehajolt, hogy megéssékölja kisedének halvány arcát; de a hideg, dermedt tagok érintésére szívet rázó sikolyal roskad kis fia mellé. Ajkai csak annyit susogtak: — Meghalt! — A szegény anya szíve megrepedt. Meghallgatá az Isten, elvívó gyermekehez.

A felkelő nap sugarai szomorúan tekintettek be az ablakon az elhagyatott házba, melyben két halottjának ágya mellett összekulcsolt kezekkel térdelve, zokogott Körössi Ferenc.

Bedő Béla.

A vizaknai sóterület 3 négyszög kilométer, t. i. 2 km. hosszú és másfél kilométer széles.

Mintegy 50 bányamunkás dolgozik sótermelésre, mely a szomszéd megyéknek: Szeben, Fogaras, Nagy-Küküllőnek van szánva. A só földes részei az akna elődobatván, sóhegyet képeznek, mely ipari célra (szodagyártásra) szándékolatik felhasználatni. Némely kémiai gyár nagy vidék létkörét és vizét képes megmontani, azért jó lesz a hatóságnak az engedély adás előtt más hasonló gyár természetét tanulmányozni és ha ily veszély forogna fönn a gyár felállítását nem engedélyezni.

A fürdő közelében egy gyermek gyógyintézet van felállítva, melyet Teutsche lutheránus superintendens württembergi mintára hozott létre. A fürdőt dr. Ottó vezeti Nagy-Szebenből. A nő ápoló személyzet egyenruhát visel (lutheránus diaconissák.)

Az emeleten leánykák, a földszinten fiúcskák vannak elhelyezve, többnyire 6—14 éves koruk. Az ápolási díj havonként 33 frt. Két csoportba vétetnek fel a gyermekek máj. 25-től június 25-éig és ettől kezdve júli. 25-éig. Jelenleg 14 gyermek talál ott kenyelmes elhelyezést. Igen üdvös intézet minden felekezeti görvélies gyermekek számára.

Az esti bankett előtt meglátogattuk néhányan Vizakna plébánosát Szentkatolnai Bakk Endrét, archeologiai gyűjteményét megtekintendők. Ezt azonban az idő rövidsége miatt föl sem említhettük, mert a történeti társalgás közben elrepült a kiszabott óra. A nagyérdemű plébános Vizakna fürdő történetét 1 kötet és Vizakna város történetét 5—6 kötetben bírja kéziratban. Ezen érdekesnek ígérkező művek megjelenésére annál nagyobb a reményünk, a megyei monographia megjelenése előtt, mert Vizakna város folyó évi költségeloirányzatában 5000 frt fölölteget tudunk, pótdója pedig a városnak épen nincsen; holott más városok pótdó árán is sietnek monographiájukat megírni.

A banketten kellemes meglepetésünkre Vizakna lelkes hölgyei is megjelentek s természetesen az első toaszt is érték hangzott el.

Hét óra után az egyleti tagok fele része Szebenben, a másik fele 10 órakor Enyedre utazott egy kellemesen töltött nap emlékével.

A vizaknai fürdőtelep jól gondozott új építkezésekkel felszerelt gyógyfürdő benyomását teszi az idegenre, a számos fürdővendég, főleg a nagy-szebeni vasárnapi vonatokon érkező vendégsereg azt bizonyítja, hogy nemcsak a vizaknaiak vannak áthatva fürdőjük gyógyerejének tudatától, hanem e hit távolabb vidékek közönségére is élénk vonzerőt gyakorol, mely főleg az utóbbi éveken szembetűnően növekedett. W.

TEUTSCH DÁNIEL GYÖRGY.

1817—1893.

Az erdélyi lutheránus egyház püspöke 76 éves korában e hó 2-án hülés okozta rövid betegeskedés után Nagyszebenben befejezte munkás életét.

Magas életkora dacára még nagyon jó erőben volt s így váratlan elhunyt mély megdöbbenést keltett hittársai között kik benne nemcsak legmagasabb állásu tudósukat, hanem egyházuk fejét s politikai magatartásuknak irányóját s megtestesítőjét gyászolják.

Ezen nagy részvét egyszerre és önként nyert kifejezést számos hatóság, testület és egylet, vala-

Munka, gondban tel' a nap
— Akarki is látja —
De a ülfészítésnek
Egyik sem barátja —
Zaj akkora van, mintha
Bábelt építenének
S csak egy szálfát vőnek fel
Nagy száll tót legények.

Munka közt ha egy megáll,
Mas is érzi: lankad;
Fejsze, fűrész, faragás
Legott el is hallgat —
S szól az egyik: „hej, nem így
Fáradoztak a vének,
Hanem karddal... nem mi... ök
Voltak a legények!”

Hogyha elmúlt már a nap,
A csillag is feljön,
Multon téved valahány;
Mint aranyos felhőn —
— Egig érték hajdanán...
S tán még ujra érnek!
— De addig sok viz lefoly,
Nagyszáll tót legények!

Tévedezve a multon,
A jelen elárvul
Büfelejtötöt isznak
Reá a pohárbul...
Fogy a pohár megtelik,
Felhangzik az ének
S úgy berugnak, mint a csap
Nagy száll tót legények... Sz. F.

mint egyesek házára feltűzött gyászlobogó-diszben, s a meghalt püspök arcképinek a kirakatokban s ablakokban való kiállításában. És ezen esodálkozni nem lehet. Ha magyar állami szempontból tekintjük, mélyen lehet is fájlalni, hogy a pályáját lefutott lutheránus püspöknel a magyar érület teljesen hiányzott s ő nemzetünk törekvéseivel szemben hidegen s nem egyszer ellenszenvesen, sőt elutasítólag viselkedett; mindamellett el kel ismernünk magas műveltségét, tudomány szeretét s azon érdemeit, melyek az erdélyrészi történelmi kutatás terén nevéhez fűződnek. Nem járt velünk egy uton, de a tudást a magyarban is becsülte s ha küzdött is ellenünk, a küzdelmet keztyűs kézzel folytatta, nem dynamittal és vasvillával.

Külföldön befejezett tanulmányai után, egyideig Gyulafehérvárt nevelősködött; azután Segesvárt, szülővárosában volt az ottani gimnazium igazgató tanára, míg 1867-ben püspökké választották. 1848-ban mint képviselő résztvett a nevezetes kolozsvári országgyűlésen, hol a szász törekvések mérsékeltabb képviselője volt. Nagy német sympathiái az 1863-diki szebeni gyűlésbe majd 1865-ben a reichsrathba vezették. Ez azonban nem akadályozta, hogy az 1867-diki magyar országgyűlésen, mint a megyei kerület képviselője részt vegyen. Mint a főrendiház tagja eljárta az ülésekre, de a vitákban jelentékeny részt nem vett. Üres idejét tudományos működésre fordította s nagy előszeretettel foglalkozott a szász nevelésügy és egyházi élet multjával s a közelebbi multban rendszeren a szász közélet nevesebb férfiai felett tartott emlékbeszéddel nyitotta meg az erdélyi honisme-egylet közgyűléseit.

Temetése e hó 5-én a közönség nagy részvéte mellett nagyon fényesen ment végbe. Ravatala a piaci nagy templomban volt felállítva, hová délután csak a családtagokat s a hivatalos testületeket s képviselőket bocsátották be, a közönséget csak a baloldali hajónak el nem foglalt részébe eresztették. A hivatalosan résztvevők rengeteg sora fél 4 órakor a Bruckenthal palotából kiindulva végig haladt a nagy piac nyugoti felén s úgy ért a Huct téren levő gyászba borult nagy templomba, melyet zsfulásig megtöltött. A gyászbeszédet Müller Frigyes püspökkellettes s nagy-szebeni városi pap tartotta, melyet a közönség gyászéneke s a szebeni zeneegylet által énekelt Brahms féle requiem előzött meg.

A gyászmenet elvonulása legalább fél órát tartott s egyike volt a legsajátságosabb látványoknak, a mennyiben részt vett abban 8 tábornoktól vezetve, csaknem az összes fegyvernemekhez tartozó sorhadi és honvéd tisztikar férfiasan lépdelő szingadag csoportozatán a polgári hivatalok, tanintézetek, mindenféle egyházak, egyletek, ipartársulatok, a lutheránus egyházak képviselőin s lelkeszein kívül a szász földműves osztálynak 8—10 tagból álló számos küldöttsége, mely vidékenként különbözőleg öltözött csoportjaival meg meg szakította a fekete ruhás városi mívelt polgári elem sorozatát, jelenlétével s önérzetes fellépésével manifestálva, hogy részt követel magának egyházi fejének megtiszteltetésében, mit a tanultabbak és képzetebbek polgári osztálya neki készséggel megenged, miután maga is ezen széles rétegből nyeri erejének s vagyonának javarésztét s ebből egészíti ki magát. Szép demokratikus vonás, melyet mi csak ideig-óráig, rendszeren a követválasztások tartamára szoktunk kölcsön venni, hogy másnap már megfeledezzünk róla. Felesleges is mondani, hogy a gyászszertartás egész lefolyása alatt mindenütt német pontosság és a felsőbbek által megkövetelt rend tisztelete nyilvánult. Végre megemlítem, hogy Román Miron az ősz gör. keleti érsek összes személyzetével, a lutheránus papság pedig sajtászerű ornatusában vett részt a gyászszertartásban.

R. levelező.

Nyílt kérés

Ns. Nagy-Enyed város tks. rendőrkapitányához.

Lapokból olvassuk s immár csaknem bizonyos, hogy a kolera e nyáron szerencsétlenül fogja haza részünket is. Erre a szomorú kilátásra támaszkodva, bátor vagyok a tekintetes rendőrkapitány urhoz egy pár nyílt kérést intézni, minek czélja nem a kicsinyes csipkedés, hanem figyelmének felkeltése pár olyan körülményre, melyek figyelmét talán elkerülték.

Sziveskedjék — igen szép és tág — hatáskörében intézkedni, hogy a város tulajdonát képező uszodát nem mint eddig minden szombaton este, hanem pénteken este csapolják le teljesen s frissítsék fel fénekig, mert ugyanis a honvéd helyőrség legénysége, szerződés szerűleg pénteken délután használván az uszodát, talán bővebb magyarázat sem szükséges, hogy az egy heti port izzadságot magáról az uszodában letisztító egy zászlóaljnyi legénység a vizet ezen alkalommal meg-

nem tisztítja, tehát a szombaton fürdő közönség az uszodában mindent kap, csak tiszta vizet nem, már pedig az orvosok állítása szerint azt az ördögös bacillust a víz terjeszti legjobban!

Sziveskedjék közegei útján intézkedni, hogy azon gyümölcsáros kofa, ki nap, nap után a Czirner-féle üzlet sarkán árul, csakis érett és ártalmatlan gyümölcsöt áruljon és — ne mint a 13-iki heti vásár alkalmával is — teljesen eretlen és fejletlen körtvéket.

Sziveskedjék intézkedni, hogy a csorda járatal használt utcák ilyen poros és száraz időben, hetenként legalább kétszer alaposan kitisztíttassanak, mert ismét ama bizonyos doktorok szerint — a szemét és por sem éppen megvetendő melegágya a bacillusoknak!

Sziveskedjék — ezuttal végül intézkedni, hogy ámbár ez már nem függ össze a koleraival, ha egy utcai lámpa kigyul, teljesen legyen s a tartófat is csak a környékben lakók mentik meg a tövig égéstől, hát ez a lámpa azonnal helyreállítassék s tartója ne meredjen napok multán is kormosan, pusztán, mint azt a magyar-utca végén levő hidnál teszi, valószínűleg Gótha azon mondásán tündöve: „Licht, mehr Licht.”

Spectator.

Vegyes hírek.

— Legfelsőbb kitüntetés. A király Ó Felsőge Sillmann Nándor nagy-nyedi királyi adóhivatali pénztárnokot negyven évét meghaladott szolgálattól nyugalomba vonulása alkalmával a koronás arany érdemkereszttel tüntette ki, a mint halljuk a keresztt Zeyk Dániel főispán ő méltóságához meg is érkezett. Örömmel jelezük ezen köztbecsülésben álló derék hivatalnoknak és régi polgártársunknak részébe jutott legfelsőbb kitüntetés s óhajunk, hogy a jól kiérdemelt nyugalmat jó erőben és megelégedetten még igen sokáig élvezhesse.

— Fürdőink vendégforgalma. A vizaknai gyógyfürdőn a június végével végződött első fél évben 155 állandó fürdő vendég tartózkodott, kik valamennyien bel-földiek voltak. A naponta kétszer közlekedő fürdővonatok felhasználásával több ezer oly fürdőző fordult meg itt, kik túrdés után visszatérnek Nagy-Szebebe, mit annál könnyebben tehetnek, mert az oda és vissza utazás csak 30 krba kerül. Maros-Ujvárt 39 volt az idegen, hosszabb tartózkodásu fürdő vendégek száma, a helybeliek és a közel vidékiek mintegy 1000-en veszik igénybe a fürdőt. A nedves hideg idő okozta az aránylag csekély látogatottságot és valószínű, hogy az év második felében jelentékenyen megszorodnak a fürdőzők.

— Nekrológ. D'iemár Károly udvarhelyi kir. ügyész suljos családi vesztésére, nejeének, b.-benedeki Kövér Idának e hó 4-én hosszabb betegeskedés után bekövetkezett elhalálozásával. E körülményből elszármazott derék család gyászában itteni barátai s jóakarói is részvét-teljesen osztoznak.

— Tervezett kirándulások. Az erdélyrészi kárpatégylet alsófehérmegyei fiókja e hó 13-án tartott választmányi ülésén határozatba ment, hogy e hó 30-án a csákyai tóhoz kirándulást rendez, melyben az egylettagjain kívül a turista élet más kedvelői is részt vehetnek. A rendezésre Szász József főszolgabíró, Varró László, Horváth Miklós és dr. Winkler Albert voltak szivesek vállalkozni. Nem akarván időelőtti leleplezéssel a rendezőségnek már fölb vonásokban kigondolt tervezetét érdekeségétől valamennyire is megfosztani, egyelőre csak annyit árulunk el, hogy a kirándulás minden tekintetben igen sikerültnek ígérkezik. Szives távirati meghívót kapott az egylet az abrudbányai mívelt közönség nevében Boér Béla polgármestertől, mely szerint abrudbányai turista bajtársaink nagy örömmel vennék, hogy az egylet ott tartaná meg idei nagygyűlést s azt a világhírű Detonata megemlékezésével kötné össze. A választmány örömmel értesült a meghívásról, a terv bővebb megbeszélését s a megállapodást egy közelebbi gyűlésre tartva fel, az ügy részletes előkészítésével az elnökséget bízta meg. Szintén egy közelebbi gyűlés feladata lesz a fióknak a központi egylethez való viszonyát szabatosabban meghatározni. Az egylet 500 frttal járult a detonatai menház felépítéséhez a piilisi keleti oázhoz menkunyhó építését, továbbá néhány jelző tábla mielőbbi felállítását határozta el vidékünk számos kiinduló pontjára. Ezekből látható, hogy az egylet a rendelkezésére álló csekély eszközöket célravezetően használja fel megynék szép vidékeinek megközelíthetősére. Csak arra van szükség, hogy minél többen sorkozunk a kitűzött zászló alá s a szép és hasznos eredmények nem fognak elmaradni.

— A július hó 9-én megtartott túzóltó zenekari majális szép részvét mellett jó anyagi eredménnyel végződött.

— A kolera megint kísért. Tény, hogy Franciaország déli részeiben a nyár eleje óta mindegyre fordulnak elő kolera esetek, ez az eset Oroszország nyugoti felével is, hol különösen Podoliában a kolera kitélt s a tavasszal megint terjedni kezdett. Most ugy látszik Oroszország felől fenyeget a veszély s Dézsen és Szathmáron a heveny gyomor- és bélhurutnak olyan gyors lefolyásu veszélyes esetei mutatkoznak, melyek minket is a legnagyobb vigyázatra s a védekezés erősebb folytatására intenek. Az alispán már e hó 13-áról intézkedett a sürgősebb teendők iránt a polgármestereknek és a járási főszolgabíráknak. Valószínű, hogy a belügyminiszter s a hatóságok cél szerű s erélyvel végrehajtott intézkedéseinek sikerül a bajt elfolytani, de azért kötelessége mindenkinek maga családja s a társadalom iránt, hogy háza táját tisztán és rendben tartsa s töle telhetőleg arra működni, hogy a baj ne találjon körülö oly talajra, mely a betegség csirait tovább fejleszteni alkalmas. A szükséghelyeknek méstéjjel (1 k. mész 4 liter vízben feloldva) való kezelese oly biztos, olcsó s könnyen eszközölhető módja a fertőtlenítésnek, hogy mindenképpen nagy hibát követ el maga s embertársai egészségéi érdekei ellen, ha ezt alkalmazni elmulasztja.

— Az adózó közönség figyelmébe. A föld- és házbirtok után 1893. évre fizetendő általános jövedelmi pótdóról szerkesztett kivétési lajstrom 8 napi közszemlére ki van téve és az ellen a netalán sérelmes adózók az 1883. évi XLIV. t.-c. 16. §-sa alapján a helyi m. kir. pénzügyigazgatóságához felelbezzhetnek.

— Helyreigazítás. Lapunk mult számának Nyilnterébe két lényegesebb sajtóhiba csuszott be; ezért 875/83 helyett 875/93 és „elkergetni” helyett „eltakarítani” olvassandó.

Közgazdaság.

Figyelmeztetés.

Közel napokban szőlőinket megtekintvén, azon tapasztalatra jutottam, hogy dacára az idén uralgott rendellenes időjárásnak, mely miatt kultúrnövényeink tenyészettükben többé-kevésbé hátramaradtak, a peronospora fejlődésének idejét betartva 5-6-án már mutatkozni kezdett. Sajnosan tapasztaltam azt is, hogy a peronospora ez idén számosabb infekciókban mutatkozik mint az elmúlt években.

Mintán ezen jelenségekkel azt kell következtetnem, hogy a peronospora ez idén az eddiginél nagyobb károkat is fog szőlőinkben okozni s mivel ezen feltevésemet megynkben permetezési körnton volt 4 tanítványom jelentéséből is megerősítve látom, ismételtlen ajánlom a t. szőlőgazdák közönségnek, hogy saját érdekében mielőbb a permetezéshez fogjon, mert minden perc késedelem nemcsak az ideit, hanem a jövő évi termést is kockáztathatja. A védekezéshez felvilágosítással s utmutatással bármi tekintetben szívesen szolgálok.

Nagynyeden, 1893. július hó 14-én.

Mórágyi István,
vine. iskolai igazgató,
erdélyrészi szől., bor. felügyelő.

Erdélyrészi tizenegyedik tenyészkiállítás

használati lóvásárral és díjazással összekötve — Kolozsvárt, 1893. augusztus hó 31., szeptember 1, 2 és 3-án a sétaterén — a nagyméltóságú földmivélségi m. kir. ministerium támogatásával — rendezti az erdélyi gazdasági egylet állatkiállítási és állattenyésztési szakosztálya. (Folytatás.)

Az áraknak méltányos megállapítását ugy a kiállítási vásár, mint az egyesek érdekében a t. tulajdonosoknak teljes figyelmükbe ajánljuk.

Minden bejelentéshez az esedékes helypénz és a többi illeték melléklendő, e nélkül a bejelentés tekintetbe vétetni nem fog. A helypénz a kiállítás tartamára következőleg van megállapítva: I. Lovaknál: ménnék vagy csikós kancáknak külön rekesz (box) 6 frt, egyes loállás 3 frt. II., III., IV., és V. marha és bivalnál: tenyészbika darabonként 3 frt, más marha drbként 2 frt. VI. és VII. juh és sertésnél csomonként 2 frt. VIII. Baromfinál törzsenként 50 kr. IX. Hizett sertések darabja 50 kr. A kiállításra küldött állatok csakis a helypénz-nyugta előmutatása mellett fogadtatnak be, mely igazolásul szolgál. Arany- vagy pénzdíjat — a hizók külön osztályát kivéve — csakis erdélyrészi tenyésztő nyerhet. Az odaitelt díjakat jelző táblacskáknak kifüggesztése, a bírálat megajtése és az összbíráló bizottság zárulása után szonnal törtenik. A szept. 2-ára kitűzött lóvásár és loárverésen bármínő nem kiállított ló is — darabonként 1 frt engedély díj lefizetése mellett — elővezethető és eladható. A kiállított lovak minden külön díj nélkül árusíthatók, a yevő azonban azokat csak a kiállítás bezárta után veheti át. A bíráló bizottság részben a különböző gazdasági egyleteknek e célból felkért t. küldötteiből, részben a rendező bizottság által közvetlenül meghívott szakértőkből alakul.

Az egyes teendők és szakok végzésére, kipusztatására és felügyeletére a következő beosztás van megállapítva: I. Rendező bizottsági elnök: Gróf Bánffy György, szakosztályi elnök. II. Rend. biz. alelnök és a rend. bizottság képviselője a bíráló-bizottságnál: Sigmond Dezső, szakosztályi alelnök. III. Közrend és hatósági képviselő: Dr. Nagy Mór, IV. Sétatéri bizottság képviselője: Kővári László. V. Építészeti felügyelő: Ditrői József, mérnök. VI. A ló-osztály főnöke: Báró Jósika Gábor. VII. A hazai szarvasmarha-osztály főnöke: Benigni Sámuel. VIII. Tejelőverseny osztály főnöke: Ásványi Lajos. IX. Idegen marhák osztályának főnöke: Ásványi Lajos. X. A bivalosztály főnöke Jakab László. XI. A juh-osztály főnöke: Duha Imre. XII. A sertés-osztály főnöke: Vörös Sándor. XIII. A hizó-osztály főnöke: Lászlóczy Samu. XIV. A baromfi-osztály főnöke: Puskás Béla. XV. Állatorvosifelügyelet a vasuton és kiállításán: Reich Albert. XVI. Pénztári felügyelő: Osermák János. XVII. Pénztári ellenőrzés: Nagy Lajos. XVIII. Ügyvezetés és irodakezelés: Sz. Szakács Péter, az erdélyi gazd. egylet titkára. Netán kívánt részletesebb felvilágosításokkal az erdélyi gazdasági egy-

let titkári hivatala Kolozsvárt, teljes készséggel és forduló postával szolgál.

Kelt az erdélyi gazdasági egylet állatkiállítási szakosztálya végrehajtó bizottságának Kolozsvárt, 1893. évi április hó 22-én tartott üléséből.

Gr. Bánffy György,
elnök.

Sz. Szakács Péter,
titkár.

Vége.

Üzenetek a szerkesztőségéből.

T. P. Tiszteljük önben az ismeretlent; de megbocsát, ha őszintén kimondjuk véleményünket. Hozzánk be-küldött s J. hoz címzett 2 dala nem egyéb, mint egy idétlen szerelmi nyavalygás — rossz rimekbe szedve. Igazán nagy hálával lehet ön az iránt, ki ezeket nyilvánosságra hozza. Mi nem bírnak senkit oly mélyse-ges mélyen lekötelenzi.

E. I. Köszönettel vettük „Hamis bálvány”-át. Meg-érdemli s így hát szívesen becsátjuk közöltetés alá.

A szépirodalmi rovatok vezetője.

Piaci árak

Nagynyeden, 1893. év. július hó 13-án.

Egy hektoliter tisztabuza	—	5 frt 50 kr.
" " elegy	—	5 " —
" " rozsa	—	4 " 50 "
" " kukoriceza	—	3 " 75 "
" " zab	—	3 " 50 "
Marha hus kilója	—	44 "
Borju " "	—	44 "
Sertés " "	—	40 "
Egy köbméter fa	—	2 " 50 "

Felelős szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.
Kiadótulajdonos: WOKÁL JÁNOS.

Hirdetések.

Egész selyem, mintázott Faulárdokat

(mintegy 450 különböző iajban), méterenkint 85 krtól 3 frt 65 krig — valamint fekete, fehér és színes selyemszöveteket 45 krtól 11 frt 65 krig szállít — sima, kockás, csikos, virá-gos, damaszolt minőségben (mintegy 230 féle dispositió és 2000 különböző szín és árnyalatban) szállít postabér és vámentesen HENNEBERG G. (es. kir. udv. szállító) s e l y e m g y á r a ZÜRICHBEN. Minták postafordulóval küldetnek. Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Szám 3604/893. kig.

PÁLYÁZATI HIRDETMENY.

Gyulafehérvár szab. kir. város tanácsánál 700 forint évi fizetessel javadal-mazott

JEGYZŐI

állás megüresedvén, felhivatnak mind azok, kik ezen állásra pályázni kívánnak s az 1883. évi I. t. cz. értelmében e hivatalos minősítéssel birnak, hogy szabályszerűen felszerelt s eddigi hi-vatalukról szóló bizonyítvánnyal ellátott pályázati kérvényüket alolirt polgármesterhez 1893. év, július hó 20-ig nyujtsák be.

Gyulafehérvár szab. kir. város tanácsától, 1893. június hó 27-én.

Novák Ferencz,
polgármester.

2-2

Sz. 1760/893 ki.

Pályázati hirdetmény.

Lemondás folytán üresedésbe jött, Alsófe-hérmegeye magyarigeni szolgabírói járásba beke-belezzett magyarigeni

községi jegyzői

állásra, mely évi 400 frt fizetés, természetbeni lakás, 24 frt irodai átalány és 24 frt fűtési illet-mény, valamint szabályrendeletileg megállapított munkadíjak szedésével van egybekötve, ezennel pályázatot hirdetek s felhivom pályázni szándé-kozókat, hogy az 1883. évi I. t. cz. 6. §-sa szab-ványainak megfelelően felszerelt folyamodványai-kat hozzám f. év július hó 14-ig bezárólag ad-ják be, mert a későbbben érkezők tekintetbe vé-tetni nem fognak. A választás folyó év július 15-én d. e. 10 órakor fog Magyarigen község házánál megtartatni.

A magyarigeni járás főszolgabírójától.

M. Igen, 1893. június 12.

3-3

Köblös, fszlbíró.

7-9

A ZACHERLIN

vevésénél nagy figyelemmel kell lenni.

Vevő: . . . : nekem nem kell kibontott féreg por, mert én Zacherlint kértem! . . . Joggal dicserik e különleges és kitűnő minden féreg-elleni szert, azért csak lepecsételt és az üvegbe nyomott „Zacherl” névvel valót veszek. — Valódi kapható:

NAGYNYEDEN:	Winkler János	BALÁZSFALVÁN:	Sinberger Salamon	GY-FEHÉRVÁRT:	Szentgyörgyi A.
"	Cirner J. József	"	Schieszl Károly	"	Jakabffy Albert
"	Bisztritsány Lajos	"	Salman J.	"	Nagy József
ABRUDBÁNYÁN:	Molnár Árpád uraknál.	GY-FEHÉRVÁRT:	Fröhlich Gyula uraknál.	MAROS-UJVÁRT:	Virág Tamás uraknál.